

Trong thời gian gần đây, nhà nước đã bắt đầu triển khai công tác kiểm toán.

Nhiều công ty kiểm toán được thành lập và đi vào hoạt động. Những công ty kiểm toán này đều là công ty quốc doanh và đặt dưới sự chỉ đạo của Bộ tài chính. Ở TP HCM có ba công ty kiểm toán, ngoài ra ở Hà Nội, Quảng Nam, Đà Nẵng và một vài thành phố quan trọng khác cũng đã được thành lập những công ty kiểm toán. Hiện nay, trên cả nước có khoảng trên dưới 10 công ty kiểm toán.

Mặc dầu nhà nước đã bắt đầu quan tâm đến công tác kiểm toán, nhưng trên thực tế công tác kiểm toán vẫn chưa được đánh giá đúng mức, và chưa được thực hiện một cách rộng rãi, có hệ thống với những hướng dẫn và quy định cụ thể bằng luật pháp.

Trong một thời gian rất dài, chúng ta đã quản lý nền kinh tế của đất nước mà không hề có hệ thống kiểm toán. Công tác kiểm toán đối với các công ty quốc doanh hiện vẫn còn là một điều mới mẻ.

Ở tất cả các nước phát triển, công tác kiểm toán đã được tổ chức từ rất lâu, và được tổ chức một cách chặt chẽ, chu đáo, có hệ thống, được quy định rõ rệt bằng luật pháp.

Công tác kiểm toán được tổ chức một cách rộng rãi ở khắp mọi nơi, có thể nói ở đâu có sản xuất, kinh doanh, dịch vụ, có sự hoạt động của các doanh nghiệp cá thể hoặc công ty, thì ở nơi đó đều có công tác kiểm toán.

Ai có thể làm công tác kiểm toán?

Hầu hết các nước có nền kinh tế thị trường, đặc biệt ở những nước đã phát triển như Anh, Mỹ, Pháp, Nhật... hoặc ngay như các nước trong khối Asean, công tác kiểm toán được quan tâm một cách đặc biệt, họ coi đó là một công cụ quan trọng và cần thiết trong công tác quản lý nền kinh tế đất nước. Những chuyên viên kiểm toán (Expert-comptable) phải là những người đã tốt nghiệp ở trường kế toán cao cấp, những tiến sĩ về kế toán. Họ phải qua thi tuyển và sau khi đã có chứng chỉ kiểm toán, họ còn phải tuyên thệ trước tòa án thương mại hoặc tòa án kinh tế rồi mới được hành nghề.

Những nhà kiểm toán, hay nói rõ hơn là những nhà giám định kế toán, phải đăng ký hành nghề và mở những văn phòng kiểm toán tương tự như những văn phòng luật sư để thực hiện chức năng kiểm toán.

Luật pháp ở các nước phát triển quy định các công ty, xí nghiệp, các tổ chức doanh nghiệp, xí nghiệp nói chung mỗi khi có tranh chấp, hoặc làm việc với các cơ quan thuế vụ, hay báo cáo lợi lỗ với các ngân hàng, hoặc các cơ quan nhà nước, thì các bảng tổng kết tài sản phải có cơ quan kiểm toán

chứng nhận mới có giá trị. Bởi vì, chính các cơ quan kiểm toán có trách nhiệm xem xét, nghiên cứu, kiểm tra các chứng từ và hồ sơ kế toán của các doanh nghiệp, xí nghiệp... và khi họ nhận thấy đúng, chính xác, rõ ràng thì họ mới chứng nhận. Các doanh nghiệp, xí nghiệp muốn được bảo đảm về mặt kế toán, muốn có các bảng tổng kết tài sản có giá trị cần phải hợp đồng với một văn phòng kiểm toán, để được văn phòng kiểm toán này thường xuyên hướng dẫn, theo dõi, giúp đỡ để công tác kế toán của các doanh nghiệp, xí nghiệp này đi đúng hướng, không sai lệch, chính xác và hợp lệ.

Vì trong thời gian qua chúng ta không có công tác kiểm toán, nên các công ty, xí nghiệp, các tổ chức kinh tế, không biết nhờ ai, cơ quan nào có đầy đủ khả năng, chuyên môn để kiểm tra công tác kế toán, hoặc hợp đồng nhằm giúp thực hiện tốt công tác kế toán của cơ quan mình.

doanh đều phải được kiểm toán hàng năm một cách chặt chẽ thì chắc chắn những thiệt hại nói trên sẽ được hạn chế và được phát hiện sớm. Nhất là trong tình hình nước ta, công tác kế toán còn nhiều phức tạp và sơ hở, nhân sự của các phòng kế toán, và cả kế toán trưởng chưa được thi tuyển hoặc chọn lọc nghiêm túc thì công tác kiểm toán lại càng trở nên cấp bách và quan trọng hơn.

Trong nền kinh tế thị trường hiện nay, với sự phát triển nhanh chóng từng ngày của các tổ chức kinh tế, hàng trăm thậm chí hàng ngàn công ty liên doanh, công ty vốn nước ngoài 100%... hàng ngàn công ty tư doanh đang hoạt động, và mỗi ngày mỗi nhiều hơn, công tác quản lý kinh tế ngày càng trở nên phức tạp, chúng ta cần coi trọng công tác kiểm toán, phải xem kiểm toán là một công cụ quan trọng và cần thiết để giúp cho nền kinh tế đất nước đang tránh được những thiệt

KIỂM TOÁN MỘT CÔNG CỤ QUAN TRỌNG VÀ CẦN THIẾT TRONG CÔNG TÁC QUẢN LÝ KINH TẾ ĐẤT NƯỚC

NGÔ VĂN PHƯƠNG

Qua các báo, cũng như qua các phiên tòa xử các vụ án kinh tế, chúng ta được biết nhiều công ty quốc doanh đã bị lỗ, hoặc bị chiếm dụng vốn, bị tham ô những số tiền lớn lên đến hàng tỉ, hàng chục tỉ trong nhiều năm, nhưng các cơ quan chủ quản hoặc các cơ quan thuế vụ và tài chính vẫn không hề biết. Chỉ đến khi những công ty này đi đến giai đoạn thâm hụt trầm trọng, vỡ nợ hoặc phá sản, thì mới bị phát hiện, và khi ấy sự thiệt hại đã trở nên quá lớn lao, và những tài sản khổng lồ của Nhà nước, của nhân dân đã bị mất mát, nhiều công ty đã làm thất thoát đến hàng trăm tỉ đồng trong thời gian 5-7 năm mới bị phát hiện. Nếu như có công tác kiểm toán và các công ty quốc

hại lớn lao không cần thiết.

Chúng ta cần nghiên cứu và học hỏi hệ thống kiểm toán, cách tổ chức kiểm toán, và những kinh nghiệm kiểm toán ở các nước lân cận như Singapore, Hồng Kông, Đài Loan và ở các nước phát triển như Mỹ, Pháp, Anh, Nhật...

Công tác kiểm toán cần được triển khai đều khắp ở tất cả mọi nơi, ở tất cả các tỉnh thành trong cả nước.

Một hệ thống kiểm toán tốt, dù trình độ và chặt chẽ, nghiêm túc chắc chắn sẽ góp phần ngăn chặn kịp thời những thiệt hại quan trọng và sẽ giúp cho nền kinh tế đất nước tăng trưởng theo kịp các nước lân bang ♣